

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 442/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. W., P., t. č. vo výkone trestu L., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a jeho oznámením č. 22690/2012-61/D/508 z 2. augusta 2012 týkajúcim sa vybavenia podnetu k podaniu mimoriadneho dovolania a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. W. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2012 doručená sťažnosť a následne 9. októbra 2012 doručená žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom P. W., P., t. č. vo výkone trestu L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a jeho

oznámením č. 22690/2012-61/D/508 z 2. augusta 2012 týkajúcim sa vybavenia podnetu sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podaním z 13. júla 2012 podal ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) *„Podnet na podanie dovolania v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku v súčinnosti s § 371 ods. 1 písm. g, ods. 2 Tr. por.“*.

Na tento podnet ministerstvo reagovalo listom č. 22690/2012-61/D/508 z 2. augusta 2012 doručeným sťažovateľovi 6. augusta 2012, ktorým mu bolo oznámené, že podľa § 372 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) účinného od 1. septembra 2011 *„ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie...“*, preto bol jeho podnet na podanie dovolania odložený.

Podľa sťažovateľa vyslovený právny záver ministerstva je nesprávny a sťažovateľ je toho názoru, že ministerstvo sa malo jeho podnetom zaoberať, zistiť, či sú dané dovolacie dôvody, a po zistení ich existencie mal minister postupovať v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku v nadväznosti na § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 220/2011 zo 6. marca 2012, v ktorom ústavný súd vyslovil, že postupom ministerstva v konaní vedenom pod sp. zn. 22123/08-61/D/925 o podnete iného sťažovateľa na podanie dovolania upovedomením zo 4. mája 2010 bolo porušené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, vrátil vec ministerstvu na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie, ako aj trovy právneho zastúpenia.

Vychádzajúc z nálezú ústavného súdu sťažovateľ poukázal na to, že judikatúra ústavného súdu vylučuje „voľnú úvahu“ ministra o podaní, respektíve nepodaní dovolania v prípade zistenia, že sú splnené zákonné podmienky na podanie dovolania, na základe čoho malo podľa sťažovateľa ministerstvo upustiť od doslovného alebo formalistického výkladu

ustanovení Trestného poriadku a zvolit' výklad zaručujúci ochranu jeho základných práv. Tým, že ministerstvo nepreverovalo opodstatnenosť jeho podnetu a uspokojilo sa so strohým citovaním ustanovení Trestného poriadku vo svojom upovedomení o odložení veci, porušilo svojím konaním sťažovateľom označené základné právo.

Sťažovateľ na základe uvedeného ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález, v ktorom vysloví porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom ministerstva v konaní vedenom pod č. 22690/2012-61/D/508 a jeho oznámením z 2. augusta 2012 týkajúcim sa vybavenia jeho podnetu na podanie dovolania. Zároveň sťažovateľ navrhol zrušiť predmetné upovedomenie ministerstva, vrátiť mu vec na ďalšie konanie a priznať sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (obdobne IV. ÚS 415/09, II. ÚS 19/05, II. ÚS 65/07). V danom prípade sťažovateľ v petite namietal porušenie základného práva

zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy oznámením ministerstva z 2. augusta 2012. Tvrdenie o porušení iných práv (v danom prípade čl. 46 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ústavy, čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), resp. iným subjektom uvedeným v odôvodnení sťažnosti mimo petit návrhu ústavný súd považuje iba za súčasť argumentácie.

Predmetom sťažnosti je teda tvrdené porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom ministerstva týkajúcim sa vybavenia podnetu na podanie mimoriadneho dovolania oznámením č. 22690/2012-61/D/508 z 2. augusta 2012.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa podnetom na podanie dovolania obrátil na ministerstvo z dôvodu jeho presvedčenia, že rozhodnutie, ktorým bol právoplatne odsúdený, je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku]. Ako ďalší dôvod sťažovateľ uviedol naplnenie skutočností uvedených v § 371 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmiennečnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste. Svoj podnet sťažovateľ odôvodnil nesprávnym postupom polície v súvislosti s jeho zadržaním a vykonávaním prvotných úkonov.

Ministerstvo v napadnutom oznámení č. 22690/2012-61/D/508 z 2. augusta 2012 okrem iného uviedlo:

„V podnete ste, okrem iného, uviedli, že v trestnej veci vedenej proti Vám na Okresnom súde Trenčín, sp. zn. 4 T 158/200, ste už prostredníctvom svojho advokáta dovolanie podali, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky Vaše dovolanie uznesením pod sp. zn. 1 Tdo 31/2011, zo dňa 14. 9. 2011 odmietol.

V tejto súvislosti si Vám dovoľujeme uviesť, že podľa § 372 ods. 2 Tr. por. účinného od 1. 9. 2011 ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie, obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 nemôžu podať dovolanie ani vtedy, ak už bolo zamietnuté dovolanie podané v prospech obvineného.

Vzhľadom na vyššie uvedené bol Váš podnet na podanie dovolania odložený.“

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ podal podnet na podanie mimoriadneho opravného prostriedku ministerstvu potom, ako sám (resp. prostredníctvom svojho obhajcu) využil možnosť iniciovať konanie o dovolaní.

Podnet sťažovateľa ministerstvu bol datovaný 13. júla 2012.

Podľa § 567j ods. 5 Trestného poriadku ak bol podnet na podanie dovolania podaný pred 1. septembrom 2011, použije sa ustanovenie § 369 v znení účinnom do 31. augusta 2011.

Z citovaného ustanovenia a contrario vyplýva, že na podnety podané po 1. septembri 2011 sa použije ustanovenie § 369 v znení po 1. septembri 2011.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. septembra 2011 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

V zmysle uvedených citácií ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľ ako osoba, ktorej zákon priznáva právo na podanie dovolania, nemôže podať podnet ministerstvu na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku z dôvodov uvedených v § 371 Trestného poriadku, tak ako to sťažovateľ urobil.

Preto podľa názoru ústavného súdu sťažovateľom napadnuté oznámenie ministerstva, aj keď je stručné a nedáva priamu odpoveď na otázku, prečo sa ministerstvo sťažovateľovým podnetom „meritórne“ nezaoberalo, nemožno považovať za také, ktoré zasahuje od jeho základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, a ani samotná nespokojnosť sťažovateľa s výsledkom vybavenia jeho podnetu nie je dôvodom na vyslovenie porušenia označeného základného práva.

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľ vo svojej sťažnosti argumentoval aj nálezom č. k. III. ÚS 220/2011-53 zo 6. marca 2012, v ktorom ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva, stalo sa tak na základe iných skutkových okolností, a teda nejde o totožnosť sťažnostných dôvodov.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami (zrušiť napadnuté oznámenie ministerstva, vrátiť mu vec na ďalšie konanie a priznať sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z tohto istého dôvodu bolo bez právneho významu rozhodovať aj o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012